

Sygn. akt II CSK 616/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Nadleśnictwa K.
przy uczestnictwie K. [...] o zasiedzenie ,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 września 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 15 marca 2013 r.,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2) ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 października 2012 r. Sąd Rejonowy w C. w sprawie z wniosku Skarbu Państwa – Nadleśnictwa K. przy udziale [...] oddalił wnioski o stwierdzenia zasiedzenia działek nr 8277/1 i 8277/3, położonych w R., ujawnionych w księdze wieczystej KW R., działki nr 8374/3 położonej w M., ujawnionej w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w C. KW M., działki nr 8374/4 położonej w M., objętej księgą wieczystą KW M. oraz działki nr 8362/4 położonej w B., ujawnionej w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w C. KW B. i orzekł o kosztach postępowania w sprawie.

Postanowieniem z dnia 15 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację wnioskodawcy wniesioną od postanowienia Sądu pierwszej instancji.

Skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji wniósł Skarb Państwa reprezentowany przez Nadleśnictwo K., zastępowany przez radcę prawnego ustanowionego przez ten organ. Wyjaśniając kwestię zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym wnoszący skargę kasacyjną powołał się na dyspozycję art. 8 ust. 1 pkt 2 b ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U Nr 169, poz. 1417 ze zm. - dalej jako: „u.p.g.s.p.”).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Zgodnie z art. 67 § 2 zdanie drugie k.p.c. czynności procesowe za Skarb Państwa podejmuje Prokuratura Generalna Skarbu Państwa w zakresie określonym odrębną ustawą. Zgodnie z treścią art. 4 ust 1 pkt 1 u.p.g.s.p. do zadań Prokuraturii Generalnej należy wyłączne zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym. Jedyne przewidziane w tym przepisie odstępstwo od wyłącznego zastępstwa procesowego Skarbu Państwa przez Prokuratorę Generalną przed Sądem Najwyższym może być konsekwencją uregulowanego w art. 8b ust. 5 u.p.g.s.p., przekazania podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa do prowadzenia sprawy lub grupy spraw, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorę Generalną, jest obowiązkowe. Wówczas podmiot ten wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu Państwa również przed Sądem Najwyższym. Dlatego wadliwie jest wskazanie przez wnoszącego skargę art. 8 ust. 1 pkt 2 b u.p.g.s.p. jako podstawy zastępstwa procesowego Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym przez dotychczasową jednostkę organizacyjną.

W związku z treścią art. 4 ust. 1 pkt 1 u.p.g.s.p. wystarczy stwierdzenie, że nie doszło do przekazania zastępstwa procesowego przez Prokuratorię Generalną Nadleśnictwu K. zastępstwa procesowego Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym. Można jedynie dodatkowo podnieść, iż przekazanie to w przedmiotowej sprawie i tak nie byłoby niemożliwe. Zgodnie z art. 8b ust. 1 u.p.g.s.p. możliwość przekazania przez Prokuratorię Generalną innemu podmiotowi zastępowania Skarbu Państwa dotyczy tylko przypadków zastępstwa obowiązkowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 a zatem nie obejmuje spraw o stwierdzenie zasiedzenia jeżeli wartość przedmiotu sprawy nie przewyższa kwoty 1.000.000 (por. postanowienie SN z 19 września 2013 r. I CZ 77/13 niepubl.). Tymczasem sam wnoszący skargę kasacyjną wartość przedmiotu sprawy określił na kwotę 600.000 złotych. W podsumowaniu dotychczasowych rozważań usprawiedliwiony jest wniosek, że w przedmiotowej sprawie zastępstwo procesowe Skarbu Państwa w postępowaniu przed Sądem Najwyższym może wykonywać wyłącznie Prokuratoria Generalna.

Oznacza to, że również do wniesienia przedmiotowej skargi kasacyjnej w imieniu Skarbu Państwa uprawniona jest wyłącznie Prokuratoria Generalna, natomiast podmiot działający w postępowaniu przed sądami powszechnymi jako stacio fisci Skarbu Państwa, reprezentowany przez radcę prawnego lub adwokata, pozbawiony jest zdolności postulacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., V CSK 244/11, OSNC- ZD 2013, Nr 3, poz. 60).

Jak wskazał Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z dnia 30 sierpnia 2006 r. (I CSK 192/06 (niepubl.)), z dnia 31 sierpnia 2006 r. (I CZ 47/06, OSNC 2007, Nr 5, poz. 75) oraz z dnia 12 grudnia 2006 r. I CSK 415/06 (niepubl.), z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.p.g.s.p. wynika także norma o charakterze procesowym przyznająca zdolność postulacyjną przez Sądem Najwyższym wyłącznie Prokuratorii Generalnej i pozbawiająca jednocześnie tej zdolności adwokatów i radców prawnych. Przepis art. 87¹ § 3 k.p.c. należy zatem interpretować w ten sposób, że w sprawach, w których obowiązuje wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, nie jest dopuszczalne zastępowanie go przez jakiegokolwiek inny podmiot. Obejmuje to także czynności związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed

sądem niższej instancji, takie jak wniesienie skargi kasacyjnej (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 30 stycznia 2014 r. V CSK 227/13, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2014 r. IV CSK 72/14, niepubl. zob. też co do zasad współdziałania jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa a Prokuratorią Generalną w przedmiocie przygotowania i wniesienia skargi kasacyjnej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2009 r., I CZ 66/09, niepubl.).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., odrzucił, jako niedopuszczalną, skargę kasacyjną wniesioną przez osobę nieuprawnioną. Nie znajdując podstaw do odstąpienia od wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c. zasady rozdziału kosztów postępowania nieprocesowego, Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie drugim postanowienia, stosując wymieniony przepis na podstawie art. 13 § 2, 398²¹ k.p.c.